

7.5.4. Alevilik-Bektaşilikle ilgili temel kavram ve erkânları açıklar.

1. Alevilik-Bektaşilikte önem verilen kavramlardan biri olan ---- sözlükte; bir araya gelmek, toplanmak, bütünleşmek gibi anlamlara gelir. Dinî bir kavram olarak ise, belli disiplin ve kurallar içerisinde dede, pir veya mürşit denilen manevi önderlerin yönetiminde gerçekleştirilen törene verilen isimdir.

Metindeki boşluğa getirilmesi gereken kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Muhasiplik
B) Semah
C) Gülbak
D) Cem

2. **Selma öğretmen:** "Alevilik-Bektaşilik ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?"

Selma öğretmenin sorusuna öğrenciler aşağıdaki cevapları vermiştir.

Hamza: Alevilik-Bektaşilikte çekememezlik, kıskançlık, kendini beğenme, kin, kibir, inat, arkadan konuşma, dedikodu vb. kötü huyların terkedilmesi önemlidir.

Ayşenur: Alevilik, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) vefatından sonra halifeliğin, Hz. Ali'nin (r.a.) ve onun soyundan gelenlerin hakkı olduğunu savunan anlayışı ifade eder.

Mustafa: Hacı Bektaş Veli'yi kendilerine pir ve önder olarak gören, onun yolundan gitmeyi amaç eden kimselerin bağlı olduğu tasavvufi yorum biçimi Bektaşiliktir.

Melih: Alevi-Bektaşî düşünce sistemi İslam'ın inanç esasları üzerinde yoğunlaşmış ve bu esaslara göre şekillenmiş bir tasavvufi yorum biçimidir.

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği bilgi yanlıştır?

- A) Melih
B) Ayşenur
C) Hamza
D) Mustafa

3. Türk-İslam kültüründe aile, dostluk ve kardeşlik gibi kavramlar önemli bir yer tutar. Bunun en önemli örneklerinden biri Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Mekke'den Medine'ye hicret eden muhacirlerle, Medine'deki ensar arasında yapmış olduğu kardeşleştirme olayıdır. Kur'an-ı Kerim' de de bu konuda Yüce Rabbimiz (c.c.) şöyle buyurmuştur: "Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin." (Hucurat suresi 10. ayet)

Bu parçada verilen bilgiler Alevilik- Bektaşilikteki hangi kavramla doğrudan ilişkilidir?

- A) Dede
B) Muhasiplik
C) Zakir
D) Pir

4. Alevi-Bektaşî geleneğinde Hz. Hüseyin (r.a.) ve evladının ---- denilen bölgede şehit edilmelerinden dolayı her yıl ---- ayının ilk on iki günü Hz. Hüseyin (r.a.) ve aile fertlerinin aç ve susuz bırakılmasının anısına, su içmemekte, kurban kesmemekte, her türlü eğlenceden uzak durmaktadırlar. On üçüncü gününde ise Kerbelâ'dan sağ kurtulan Hz. Hüseyin'in (r.a.) oğlu Zeynelabidin'in hatırasına şükür kurbanı kesmekte ve aşure dağıtmaktadırlar.

Bu metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Medine - Recep
B) Kerbale - Ramazan
C) Kerbela - Muharrem
D) Akabe - Muharrem

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Bu içerik **Din ve Kültür**'ün katkılarıyla hazırlanmıştır.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.

5. **Bekçi:** Semah yapacak kişileri ayağa kaldırır. Dönülen semaha öncülük eder.

Peykçi: Cemin yapılacağını insanlara duyurmakla ve herkesin cemden haberdar olmasını sağlamakla görevlidir.

Çerağcı: Cemevinde bulunan mum, lamba vb. aydınlatma araçlarını yakmakla görevlidir.

Dede: Cemi yöneten kişidir. Cemevindeki bütün törenler dedenin öncülüğünde gerçekleştirilir.

Semahçı: Ceme katılan kişilerin evlerinin güvenliğini sağlar.

Zakir: Cemde tevhit, düvaz-imam, miraçlama, mer-siye, nevrüziye okur.

Alevilik-Bektaşilikle ilgili yukarıda verilen kavram ve açıklamalarından tamamının doğru olabilmesi için hangi ikisinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) Dede - Zakir B) Çerağcı - Semahçı
C) Bekçi - Semahçı D) Peykçi - Dede

6. Alevilik-Bektaşilikte Hoca Ahmet Yesevi ile başlamış ve daha sonra Anadolu'da yayılmış olan "el ele el Hakk'a adı verilen sistemli bir ocak kültürü vardır. Bu ocak kültüründe her dede ailesi kendisine yakın gördüğü başka bir dede ailesinin müridi olarak bağlılıklarını devam ettirir.

Buna göre Anadolu'daki ocak kültürü ile kazandırılmak istenen davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbadetlerde devamlılık
B) Toplumsal kalkınma
C) Ehl-i Beyt sevgisi
D) Birlik ve beraberlik